

"بلوغ اجتماعی، پیش شرط توسعه کشور"

دکتر هاشم اورعی

استاد دانشگاه صنعتی شریف

رئیس انجمن علمی انرژی بادی ایران

برای انجام هر کاری ابتدا اقداماتی زیر بنایی لازم است تا شرایط حداقلی برای رسیدن به نتیجه مطلوب فراهم آید. به عنوان مثال برای ساختن یک ساختمان، مقدار قابل توجهی وقت، مصالح و هزینه صرف می شود تا شرایط لازم برای احداث بنا فراهم آید و نام آن را می گذاریم فونداسیون و علیرغم اقدامات انجام شده ممکن است چیزی هم به چشم نیاید. در مسایل اجتماعی هم اقداماتی ساختاری و زیر بنایی لازم است تا شرایط حداقلی را برای رشد و توسعه فراهم آورد. این اقدامات نیز به صورت فونداسیون اجتماعی ایفای نقش کرده و از الزامات توسعه همه جانبه به شمار می رود.

بخش اصلی فونداسیون اجتماعی را می توان در قالب بلوغ اجتماعی در نظر گرفت که مواردی از جمله "آزاد اندیشی" و "مطالبه گری" از اجزاء آن است. آزاد اندیشی به این معنی نیست که آحاد جامعه از هر نظر آزاد بوده و هیچگونه محدودیت اجتماعی نداشته باشند، یا اینکه باید همه هم فکر باشند، گرایشات سیاسی، باورهای مذهبی و در کل نظرات یکسان داشته باشند. موضوع اصلی آزادی در انتخاب و قبول تفاوت ها است. چه بسا بخشی از زیبایی زندگی و یکی از عوامل پیشرفت جامعه بشری در همین تفاوت ها و تنوع طلبی نهفته است. یکی با انداختن عریضه در چاه جمکران آرام می گیرد و دیگری با ترانه تتلو! بله، "الا به ذکر... تطمئن القلوب". ولی دل ها به روش های گوناگون آرام می گیرند و نمی توان نسخه یکسانی برای همه پیچید. اصل مطلب این است که به مقصد، که همان آرامش درونی است، برسیم و قطعاً مسیرهای مختلفی برای رسیدن به مقصد وجود دارد و هیچ کس حق ندارد و نمی تواند مسیر را برای دیگری تعیین کند. جامعه وقتی به بلوغ اجتماعی رسیده است که هر کسی در درجه اول به فکر اصلاح خویش باشد و نه کور خود و بینای دیگران و بر آن باشد که دیگران را به زور به بهشت ببرد!

از دیگر مشخصه های بلوغ اجتماعی که خود زیر بنای توسعه همه جانبه کشور به شمار می رود، مطالبه گری است. ملتی که با همه مسایل جامعه خود اعم از سیاسی، اقتصادی و فرهنگی منفعلانه برخورد کند و نسخه "همین که هست" را پیچد نمی تواند انتظار تحول داشته باشد. به ویژه جوانان ما باید به این باور برسند که سرنوشت کشور در دست یکایک ماست و مطالبه گری را تمرین کنند. جامعه ای می تواند ادعا کند به بلوغ اجتماعی رسیده که به کم بسنده نکند، بهترین ها را بخواهد و در راه نیل به اهداف بلند خود تلاش کند. نه اینکه توجیه نبودن ها، نشدن ها و کم و کاستی ها را بپذیرد.

جامعه باید به این باور برسد که وضعیت هر کشوری از جمله کشور ما را از آسمان به سرمان نریخته اند، بلکه تماماً برآیند افکار و اعمال خودمان است. لذا وقت آن رسیده که از خودمان آغاز کنیم. آزادی اندیشه را در وجودمان تقویت کنیم و به خود بقبولانیم که نه حق آن را داریم که به محدوده فکری دیگران تجاوز کنیم و نه اجازه می دهیم کسی اعتقادات، باورها و تفکراتمان را به سخره بگیرد. مطالبه گری را تمرین کنیم. به کم بسنده نکنیم و خود را مستحق بهترین ها بدانیم. صد البته که نابرده رنج گنج میسر نمی شود و جان برادر باید بیشتر تلاش کنیم تا هم خودمان را به سر منزل مقصود برسانیم و هم کشور را در مسیر توسعه و پیشرفت قرار دهیم.